

РЕЦЕНЗИЯ

от полковник доцент доктор Иван Николов Чакаръров

катедра „Комуникационни и информационни системи”,
факултет „Командно-щабен”,
Военна академия „Георги Стойков Раковски”

на дисертационния труд на СТАНИМИР ДЕЛЧЕВ ПЕНЕЛОВ

на тема „МОДЕЛ НА СИСТЕМА ЗА КИБЕРСИГУРНОСТ В ОБЛАЧНА СРЕДА”

представен за придобиване на образователна и научна степен „доктор”

по научна специалност „Киберсигурност”

СОФИЯ
2019

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Представеният от автора дисертационен труд (ДТ) е изследван върху една актуална потребност, свързана с изключително важен проблем за киберсигурността, като ключов елемент на съвременната сигурност с асиметрична многофакторност и неопределеност. Очевидната недостатъчност на адекватно знание и съществуването на добри управленски практики на съвременните системи за киберсигурност недвусмислено показват необходимостта от подобно изследване. Ето защо колебанията относно актуалност на изследванията на автора не може да има.

По същество дисертационният труд представлява обогатяване на теорията с нови знания, нови факти, извършени анализи и изводи от тях.

Отчитайки и представените от дисертантът аргументи в увода на дисертацията и направените от него изследвания и изводи по тях впоследствие смятам, че съдържанието на дисертацията е в съответствие с разглежданата тема.

Резултатите, които е постигнал докторантът като количество ((три научно-приложни приноса (по които имам коментар в точка 8 от рецензията)) удовлетворяват изискванията за написване на дисертационен труд, а тяхната значимост съответства на поставените цели.

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд.

От направената аналитична характеристика на представения за рецензиране дисертационен труд позволява да се даде положителна оценка на достоверността, актуалността и приносите му, както от научна, така и от приложна гледна точка.

Той се състои от увод; три глави; общи изводи; заключение и списък на използваната литература. Неговото съдържание е представено в логическа последователност и е подкрепено от формулирани изводи.

Реализираните от докторанта методи в изследването - анализ и синтез, позволяват същия целенасочено да разработи основните положения по изследвания проблем, прилагането на които е довело до постигане на поставената цел и решаване на формулираните изследователски задачи. Дисертационният труд е правилно конструиран, отговарящ на възприетите изисквания за такъв тип научна разработка

– с увод, съдържание, 3 глави, заключение, списък на съкращенията и използваната литература, в логическа последователност.

Водещият мотив за Станимир ПЕНЕЛОВ в неговото изследване се определя от подхода, начина и стремежа му да допринесе за развитието на теорията и практиката при управление на система за киберсигурност в облачна среда. Без съмнение, този мотив се свързва с динамичните промени в сферата на киберсигурността, на които са подложени държавните и корпоративни системи за сигурност през последните години за постигането на киберустойчивост, изразявайки се в ефективна защита и адекватна реакция от неизвестни и непредсказуеми заплахи и разрушителни въздействия в киберпространството.

Докторантът е извършил необходимите изследвания и е разработил дисертационния си труд, като е изучил, анализирал, допълнил и разработил:

- теоретичната основа за използване елементите на системи за киберсигурност в съвременни условия. Систематизирано е знанието при формиране на основни градивни елементи, като са изследвани характеристиките и обхвата на специфичните уязвимости в облачна среда;

- в логическа обвързаност и последователност е доразвита теорията по определяне на основните характеристики, представляващи облачна структура, въпросите на управлението и моделите на системите за киберсигурност, чрез сравнителен анализ на възможностите на същите с уеднаквяване на разбиранията, за постигане на максимално защитени системи за обработка на информация и управление при функциониране в неопределената среда;

- допълнена и доразвита е теорията и практическите постановки, чрез формулиране на основни стъпки и действия за функционална реализация на облачен модел, притежаващ характеристики за надеждна защитеност от зловредни действия и уязвимости.

- теоретичните и практическите постановки по отношение определянето на минималният риск при работа с облачна среда, чрез комбиниране на защитни механизми на съвременните технологични решения за постигане на устойчива защитеност в облачна среда;

- предизвикателствата и подходите по въпросите на управлението и моделите на системите за киберсигурност, чрез използването на споделени ресурси на частен облак, въз основа на виртуализация;

- анализирано е влиянието на така наречения императив върху развитието на средствата за насилие и способите на противоборство върху появилата се в съвременната епоха нова форма на конфликт - „кибервойна”.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд. Достоверност на материала.

В автореферата към ДТ, докторанта декларира, както научно-приложни приноси (3 бр., същите не са номерирани). Определено смятам, че така формулирани всички те са научно-приложни приноси. Препоръчвам 2-вия и 3-рия от научно-приложните приноси да бъдат обединени (те взаимно се допълват). Смятам, че така формулираните приноси в този ДТ би трябвало да бъдат по-обстойно прецизирани от докторанта. При това положение приемам предложените в автореферата към ДТ научно-приложни приноси (след направената корекция).

4. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.

Научно-приложните резултати от извършените изследвания в ДТ се свеждат до доказване и обогатяване на съществуващите знания с нови и съществени актуални страни на съществуващи научни проблеми и теории. Резултатите от извършените в този труд изследвания представляват лично дело на докторанта и очертават значимостта на постигнатите приноси за теорията и практиката в съвременни условия, чрез разработения облачен модел. В дисертационния труд са посочени данни за приложение и реализиран ефект на получените резултати в практиката. Научно-приложните резултати дават възможност за прилагането им в дейности, усъвършенстващи функционирането на национални и корпоративни структури по киберсигурност, за реагиране при масирани кибератаки, мащабни киберинциденти и киберкризи, включително и взаимодействието им, като част от тях могат да се приложат и в обучението на специалистите по киберсигурност в учебните заведения, по организация, управление и експлоатация на системите за киберсигурност.

Считам, че получените в дисертацията резултати са лично дело на автора и

декларирам, че нямам съвместни публикации с него.

5. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството.

От представените документи в списъка с публикации в автореферата авторът е посочил два материала, които са приложени. Същите са с характер на публикации, които към настоящият момент не са публикувани (но са под печат) в годишници на факултет „Командно-щабен”, съответно през 2017 и 2018 г. Приложените материали 2 броя - са лично негова разработка. Приемам публикациите като качество и смятам, че същите кореспондират с темата на дисертацията.

6. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта.

Авторът е обработил незначителен като брой литературни източника, но като обем не е така, всичко това е видно от представената справка. Използвани са общо 33 литературни източника от които 4 на български език, останалите – от Интернет и на английски език (впредвид спецификата на разработката) показват достоверността на фактите и постановките, представени в дисертационния труд, много добрата осведоменост и познания на докторанта по изследваната проблематика, както и способността му да оценява творчески литературния материал и използваните източници. Смятам, че докторантът притежава значителен информационен потенциал, което ще му помогне и в бъдещата му научна работа.

На този етап нямам данни някои от резултатите да са цитирани в други разработки от други автори и колективи.

7. Оценка на автореферата.

Авторефератът е разработен съгласно изискванията на нормативната уредба във ВА ”Г.С. Раковски” в обем на 20 (двадесет) страници. В него коректно са отразени в съответстващ на ДТ вид основните проблеми и пътищата за тяхното решаване. Представените изводи по всяка глава, както и научно-приложните резултати дават възможност да се разбере доколко са постигнати целите и какви са приносите на автора. Номерирането на фигурите и таблиците в автореферата съответства на това в ДТ. Смятам, че при добро желание докторанта би могъл да увеличи обема на автореферата.

8. Критични бележки.

Независимо от представените приноси, определени моменти от дисертацията на Станимир Пенелов ми дават основание за следните критични бележки:

- В дисертационния труд не е предложен обобщен модел на изследването и алгоритъм, по който се провежда;

- Научно-приложните приноси декларирани от докторанта, не са прицизирани, поради което мисля, че се налага тяхното обединение по начин, предложен в точка 3 от рецензията. Смятам, че този факт се отнася пряко към самия докторант, като автор на разработката;

- Липсват определения на основните термини от сферата на киберсигурността;

- Липсва списък със съкращенията и акронимите използвани в ДТ (в текста са използвани множество съкращения, което затруднява четенето);

- В глава втора и трета част от таблиците и схемите, за по-голяма пригледност би било уместно да бъдат изведени в приложения към дисертационния труд;

- При разглеждането на дисертационния труд срещнах някои правописни и стилови грешки, които при добро желание биха могли да бъдат избегнати от докторанта;

- необходимо е по-прецизно формулиране на изводите и изчистването им от пояснения;

- всички използвани литературни източници са цитирани в текста, но не са цитирани и описани съгласно правилата за библиографско цитиране, посочени в БДС ISO 690:2011 и официалния правописен речник на българския език от 2012 г.;

Посочените недостатъци не се отразяват съществено върху значимостта на приносите в дисертационния труд. Дисертацията е добре оформен научен труд от изследването на актуален проблем и е с постигнати научно-приложни приноси, доказващи способността на докторанта самостоятелно да разработва важни въпроси за теорията и практиката.

9. Лични впечатления за докторанта.

Личните ми впечатления за докторанта Станимир Делчев ПЕНЕЛОВ са от

периода на зачисляването му за обучение в докторантура, чрез самостоятелна форма на подготовка в катедра „Комуникационни и информационни системи”, факултет „Командно – щабен” на Военна академия „Г. С. Раковски” и считам, че същия има много добри знания и способности за критично и аналитично мислене и за решаване на сложни проблеми, демонстрирани в разработената дисертация.

10. Заключение.

Считам, че представения за рецензиране дисертационен труд от автора е една добра основа за по-нататъшна негова работа в предметната област.

Дисертационен труд разработен от Станимир Делчев ПЕНЕЛОВ отговаря на изискванията за придобиване на образователна и научна степен „доктор”. С него дисертантът демонстрира способности да решава сложни въпроси в областта на киберсигурността.

11. Оценка на дисертационния труд.

Като имам в предвид обемът и качеството на дисертационния труд, посочените научно-приложни резултати и възможностите на кандидата за последваща работа давам своята положителна оценка и препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на автора му Станимир Делчев ПЕНЕЛОВ образователната и научна степен „ДОКТОР” за разработения от него дисертационен труд на тема: „МОДЕЛ НА СИСТЕМА ЗА КИБЕРСИГУРНОСТ В ОБЛАЧНА СРЕДА” в област на висше образование 9 „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1 „Национална сигурност“ по докторска програма „Киберсигурност“.

РЕЦЕНЗЕНТ:
ПОЛК. ДОЦ. Д-Р

ИВАН ЧАКЪРОВ

24.04.2019 г.
гр. София